

TILLATELSE

FOR

ØST-TELEMARKENS BRUKSEIERFORENING TIL Å FORETA REGULERINGER I MÅR- OG GJØYSTVASSDRAGENE M. V.

Ved kongelig resolusjon av 2. juli 1948 er det bestemt:

1. Tillatelse av 1. juli 1943 for Øst-Telemarkens Brukseierforening til å foreta reguleringer i Mår- og Gjøystvassdragene m. v. stadfestes i medhold av restitusjonsloven av 15. november 1946 § 4 på de i Industridepartementets tilråding av 2. juli 1948 inntatte betingelser og under de der nevnte forutsetninger.
2. Ovennevnte tillatelse fornyes i samsvar med vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 § 16 pkt. 6.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement for regulering av Mår og Gjøyst m. v. i samsvar med det i Industridepartementets ovennevnte tilråding inntatte utkast som gjeldende inntil videre.
4. Det tillates i medhold av vassdragsreguleringslovens § 19 pkt. 2, Øst-Telemarkens Brukseierforening å rå over vannet i Mår, Gjøyst og Husvoldelva på en slik måte at det ikke blir nok vann til fløtningen.

Tillatelsen meddeles på de i Industridepartementets ovennevnte tilråding anførte vilkår.»

Betingelser

for den i foranstående resolusjons pkt. 1 meddelte tillatelse for Øst-Telemarkens Brukseierforening til å foreta reguleringer i Mår- og Gjøystvassdragene m. v.

(Tillatelse av 1. juli 1943, stadfestet ved kgl. res. 2. juli 1948.)

1.

Konsesjonen gis for et tidsrom av 60 år fra 1. juli 1943.

Dersom vassfall der tilhører Staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeiere i reguleringsanleggene gjelder konsesjonen for disses vedkommende i ubegrenset tid. Ved konsesjonstidens utløp har Staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse de private falleieres andeler i reguleringen eller regulerings- og overføringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen og overføringen.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år etter 1. juli 1943 skal Staten kunne innløse de private falleieres andeler i regulerings- og overføringsanleggene m. v. i den utstrekning hvori de etter post 1 tilfaller Staten ved konsesjonstidens utløp. Benytter Staten seg ikke herav skal den hvert 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt anleggenes eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 60 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på Statens bekostning.

Anleggene skal ved innløsning være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle av-

gjøres i tilfelle av tvist ved skjønn av uvillige menn på Statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vannkraften som ved reguleringen eller overføringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til Staten kr. 0,50 pr. nat.-HK.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer, kr. 1,50 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av lågvassføringen som reguleringen antas å ville medføre ut over den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen og overføringen innvunne øking av vannkraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen eller overføringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften har samme pantsikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

En tar forbehold om revisjon av avgiftsatsene i samsvar med det som er anført i St. prp. nr. 99 for 1947, side 14.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og kontroll med vannforbruket samt avgivelse av kraft, jfr. post 19, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For hver dag noen av disse frister uten tillatelse meddelt av Kongen måtte oversittes, erlegges konsesjonshaveren en løpende mulkt til statskassen av kr. 100.

6.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

7.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene anvende norske varer for så vidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig, herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen, samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

8.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

9.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges og da bare med deres virkelige verdi beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgøyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og sykehusplass.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til, på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste, å skaffe arbeiderne og funksjonærene sunt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leiet hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelsen skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til, i den utstrekning som vedkommende departement bestemmer, å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig økt ved anleggsarbeidet. Veier, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten for så vidt departe-

mentet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget.

Konsesjonæren er forpliktet til å sørge for nødvendig vannforsyning til de eiendommer som ved reguleringen eller overføringen berøves sin naturlige vannreserve i vassdraget, og som ikke har fått dette forhold behandlet av ekspropriasjonsskjønnet vedkommende Mår Kraftanlegg. Tvist mellom konsesjonæren og grunneierne om hvorvidt den naturlige vannreserve er berøvet, avgjøres ved skjønn.

13.

Konsesjonæren er forpliktet til for regulerings- og overføringsanleggene å oppsamle et fond til sikring for vedkommende fattigkommune overensstemmende med de regler som i lov om fattigvesenet av 19. mai 1900, kap. 4 er gitt om bergverker.

Likeledes er konsesjonæren forpliktet til å avsette et fond til sikring av vedkommende kommunes (eller kommuners) utgifter til understøttelse av de ved regulerings- og overføringsanleggenes utførelse beskjeftigede arbeidere og deres familier. Fondet forvaltes av det offentlige. Den del av dette fond som ikke medgår hertil, overgår til et for det hele land eller visse deler av landet felles fond som fortrinnsvis skal tjene til sikring for kommunene, men som også skal kunne benyttes til andre formål til beste for arbeiderne, alt etter nærmere regler som Kongen gir. På samme måte skal forholdes med det førstnevnte fond hvis det senere ved lov blir bestemt.

14.

Konsesjonæren plikter årlig å sette ut minst 50 000 stk. fiskeyngel i vatna i Mår-Gjøysteds nedbørsområde etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse.

15.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet.

Anleggene skal utføres på solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis vanlig offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av konsesjonæren.

16.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i

krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

17.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vannet slippes i strid med reglementet, kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 1 000 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

18.

Anleggenes eier skal, etter nærmere bestemmelse av departementet, utføre de hydrografiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte oppdemningshøyder og de tillatte laveste tapningsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

19.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen eller overføringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Når 30 år er forløpet fra konsesjonens meddelelse, kan de kommuner hvis interesser berøres av reguleringen uansett den ovenfor betingede prosent for kraftavgivelse og uten hinder av den foran fastsatte begrensning med Kongens samtykke etter hvert som kraft blir ledig, kreve avgitt fra de av vassdragets vassfall der tilhører norske kommuner ytterligere kraft så vidt fornødent til å dekke deres eget behov eller til å forsyne deres innvånere med kraft til lys, varme, gårdsdrift, håndverk eller småindustri.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningen tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker uttaket av kraften fra ledningene økete utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkninger av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet lovlig rente, dog ikke over 6 pst. av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedenfor forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert femte år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i hvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av liknende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av ett år for hver gang kraften uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt. Unnlater anleggenes eier å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko, så vidt det er nødvendig til levering av den betingede kraft.

20.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og steder, som kan antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører og arbeidsledere fornøden meddelelse.

21.

For oppfyllelsen av de forpliktelser som ved anleggene eller deres drift pådras like over for andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser, skal det stilles og til enhver tid opprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 50 000 etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

22.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier, som ikke er medeier i regulerings- og overføringsanleggene, tillatelse til å benytte driftsvann som er innvunnet ved reguleringen, mot en årlig godtgjørelse til anleggenes eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

23.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier, etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

24.

Alle heftelser som hviler på anleggene faller bort når og i den utstrekning de i henhold til reguleringskonsesjonen går over til Staten eller innløses av denne.

25.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen og overføringen kan medføre forpliktelser.

Betingelser

for den i foranstående resolusjons pkt. 4 meddelte tillatelse til å rå over fløtningsvannet i Mår, Gjøyst og Husvoldelva.

(Fastsatt ved kgl. res. 2. juli 1948.)

Samme betingelser som for den under pkt. 1 meddelte tillatelse samt følgende vilkår:

Konsesjonæren plikter å sørge for at det fremdrevne tømmer som han har overtatt av skogeierne kommer til nytte for produksjonen uten unødig opphold. Trevirke som er drevet

frem til elvene må ikke bli liggende mer enn høyst 2 år. Fra denne bestemmelse kan Landbruksdepartementet gi dispensasjon for det enkelte år, hvis hensynet til å spare vann for elektrisitetsforsyningen eller forholdene for øvrig skulle tilsi det.

Manøvreringsreglement

for regulering av Mår og Gjøyst m. v.

(Fastsatt ved kgl. res. 2. juli 1948.)

1.

For reguleringen gjelder følgende reguleringsgrenser:

	Øvre kote	Nedre kote	Reg.høyde m
Mårvatn	1 121,28	1 113,28	8,0
Kalhovdfjord med sidearmer	1 086,61	1 075,50	11,11
Kilsfjorden	»	1 075,40	11,21
Gjøystdalsvatn	»	1 075,30	11,31
Øvre Strengetjønn	»	1 075,20	11,41
Nedre Strengetjønn	»	1 075,00	11,61
Nedre Grottevatn	1 064,00	1 054,00	10,00

Stortevatn, Vrengeltjønn, Bergbuvatn og Sannvatn kan demmes ca. 1 m og Våervatn senkes ca. 2 m, alle i forhold til alminnelig sommervannstand.

Vannstanden i Middølatjønn blir den samme som i fordelingsbassenget for Mår kraftverk.

2.

Ved manøvreringen skal has for øye at den naturlige flomvassføring i Mår og Gjøyst med Husvoldelva ikke økes og såvidt mulig heller ikke flomvassføringen i Måna.

For øvrig skal tapningen skje etter Mår kraftverks behov, så jevnt som mulig året igjennom, men med adgang til noe avvik, hvis vannføringsforholdene eller samkjøringen skulle kreve det.

3.

Der avgis vann til den alminnelige fløtning i Middøla i samsvar med hva der måtte bli bestemt ved overenskomst eller i medhold av reguleringslovens § 19.

Skulle reguleringsanleggenes eiere ikke benytte seg av tillatelse til å rå over alt vannet i Mår og Gjøyst med Husvoldelva eller gi avkall på slik tillatelse i løpet av konsesjonstiden, avgis vann til den alminnelige fløtning i disse elver etter overenskomst eller skjønn i medhold av reguleringslovens § 19.

4.

Dammenes manøvrering foreståes av den person som Kongen oppnevner for manøvreringen av Tinnosdammen.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet kan bestemme hvor damvokterne skal bo og om de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Det skal påses at regulerings- og overføringsanleggene til enhver tid er i god stand og at flomløpene ikke hindres av is eller lignende.

Der føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges regnmengder, temperatur m. v. Avskrift av protokollen sendes hver måned til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

6.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

7.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.